

Aktuálne bezpečnostné výzvy: úloha strategickej komunikácie

Tretiu a záverečnú panelovú diskusiu 12. ročníka Slovenského bezpečnostného fóra pod názvom „Aktuálne bezpečnostné výzvy: úloha strategickej komunikácie“ moderovala Monika Masariková, riaditeľka programu Vnútrotná bezpečnosť Slovenského inštitútu pre bezpečnostnú politiku. V úlohorečníkov diskusie vystúpili Petr Luňák, zástupca riaditeľky Sekcie verejnej diplomacie NATO, Peter Terem, vedúci Katedry medzinárodných vzťahov a diplomacie Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Katarína Klingová, výskumná pracovníčka GLOBSEC Policy Institute.

Výberom rečníkov sa zaistilo prepojenie názorov na strategickú komunikáciu z troch rôznych pohľadov – medzinárodnej organizácie, akademickej obce a mimovládnej sféry. Katarína Klingová v úvode zhrnula diskusiu Okrúhleho stola mladých lídrov, ktorú označila za veľmi produktívnu. Diskutujúci sa spoločne zhodli na tom, že Slovensku chýba jeden ucelený hlas a mali by sme sa snažiť vybudovať jeden ucelený naratív – od najvyšších predstaviteľov štátu až cez zvyšok obyvateľstva. Je dobré spolupracovať s dôveryhodnosťou armády, najšť slovenskú autoritu, ktorá by svojou aktivitou v NATO dokázala odprezentovať klady účasti v medzinárodných organizáciách širokej verejnosti.

S určitosťou môžeme tvrdiť, že ide o aktivity dlhodobého charakteru, pričom je dôležité prezentovať nie len pozitívne aspekty, ale aj nedostatky, na ktorých potrebujeme zapracovať. Podľa Kataríny Klingovej až 50% Slovákov nevie, či patríme na Západ alebo Východ, respektíve či je naše členstvo v NATO a EÚ vôbec potrebné. K tomuto názoru sa pripojil aj Petr Luňák, ktorý svoje tvrdenie podporil reálnymi číslami z prieskumov verejnej mienky. Na tomto princípe ja založená kampaň #WEARENATO, pričom oproti minulým rokom hovorí poukazuje na mierne zlepšene. V Slovenskej republike by za zotrvanie v NATO v súčasnosti hlasovo 59% obyvateľov, vo vekovej kategórii 18-24 rokov až 69% respondentov.

Podľa Petra Terema vidíme čoraz väčšiu iniciatívu v oblasti strategickej komunikácie, no pre jej fungovanie je dôležitá systematickosť a eliminácia masových kampaní. Dôležitá je dlhodobá podpora strategickej komunikácie a udržateľná podpora s členstvom v NATO, EÚ a podobne. Ako je možné pracovať v tomto smere systematickejšie? Je téme strategickej komunikácie venovaná dostatočná pozornosť? Podľa Terema je podpora iba parciálna a je nevyhnutné zvýšenie miery informovanosti. Učebnice vypĺňajú vákuum, ale je dôležité tieto texty integrovať do učebných osnov. Akademický priestor je pripravený na ich aplikáciu.

Katarína Klingová podotkla dôležitosť mimovládnej sféry, ktoré sú momentálne v nevýhodnom postavení. Spolu s médiami sú dôležitou súčasťou budovania kritického myslenia spoločnosti. Komunikačné aktivity boli veľmi dobre nastavené pred vstupom do EÚ a NATO, následne sa tento proces zastavil a je nutné jeho oživenie. Na otázku, či sa nám darí komunikovať strategicky, Petr Luňák odpovedá, že musíme zohľadniť fakt, že každý štát reaguje inak. Parlamentné zhromaždenie NATO vytvorilo samostatnú skupinu, ktorá skúmala ako sa o NATO učí na školách, pričom je najčastejším problémom najmä chýbajúca spätná väzba. Výnimkou nie je ani Slovenská republika.

Podľa Petra Terema sa učitelia podobných tém z dôvodu istého politického náboja boja. Strategická komunikácia nemusí byť vôbec podávaná ako učenie marxizmu a leninizmu v minulosti. Témy spojené s členstvom v medzinárodných organizáciách by mali primárne súvisieť s hodnotovým ukotvením slovenskej spoločnosti. Zdôrazňuje, že je dôležité nastaviť spoločnosť tak, aby v prípade krízy ostala stabilná. Kritika dovnútra je naša sila, nie slabosť. Pri otázke, či by strategická komunikácia nemala byť najmä prioritou ministerstiev sa rečníci zhodli, že je nutné celoplošné zapojenie.

Podľa Petra Luňáka je cieľom dostať sa aj k ľuďom, ktorí o podobné témy nejavia bytostný záujem. Ako je možné využiť strategickú komunikáciu ako nástroj predchádzania šíreniu dezinformácií v súvislosti s nadchádzajúcimi voľbami do Európskeho parlamentu? Podľa Terema je dôležité naučiť občanov selektovať informácie, pričom hovoríme najmä o skupine nehovoriacej anglickým jazykom. Nevieme regulovať dezinformačný obsah, ale vieme identifikovať cieľovú skupinu ľudí, na ktorú to vplýva a pracovať s ňou. Slovenská republika

SLOVENSKÉ BEZPEČNOSTNÉ FÓRUM 2018

by sa podľa Kataríny Klingovej mohla inšpirovať od pobaltských štátov a Fínska, v ktorých je strategická komunikácia veľmi efektívna. Monika Masariková považuje za dôležitú facebookovú komunikáciu, ktorú v súčasnosti aktívne využíva aj Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky. Rečníci spoločne dospeli k záveru, že situácie nie je až taká zlá, ako sa na prvý pohľad zdá. Strategická komunikácia je pozitívna vec, ktorá formuje budúcnosť ďalších generácií.